

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

-

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

-

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

-

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

-

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

Ammatilliselle koulutukselle on tarvetta ja kysyntää maailmalla. Parhaimmillaan osaamisen vienti tuo lisätuloja eri rahoituslähteistä, kehittää niin koulutuksenjärjestäjien kuin niiden omistamien suomalaisten yritysten osaamista sekä voi vastata myös kestävän kehityksen 2030 ja oppimiskriisin haasteisiin. Nyt lausunnonalla oleva luonnos heikentää edelleen suomalaisten koulutuksenjärjestäjien ja yritysten toimintamahdollisuuksia ja kilpailukykyä moniin maihin verrattuna. Kirjaus ei myöskään huomioi eri maiden lainsäädännön edellytyksiä tilauuskoulutuksen toteuttamisen käytännöille. Tutkintovientiä voidaan toteuttaa eri kohdemaissa ja kotimaassa tai yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa.

Nyt lausunnonalla oleva luonnos 33 § linjaa, että tilaajan tulisi olla myös koulutuksen rahoittaja. Tämä asettaisi koulutuksenjärjestäjät ja koulutuksen järjestäjien tytär- ja osakkuusyhtiöt sekä muut yhteistyötahot haastavaan tilanteeseen. Tilauuskoulutuksessa kyseessä on käytännössä useamman tilaajan ketjusta ja rahoitus voi tulla myös kolmannelta osapuolelta.

Kuntalaki edellyttää, että kuntayhtymät yhtiöittävät voittoa tavoittelevan kaupallisen toiminnan. Käytännössä tällöin tytär- tai osakkuusyhtiö (ei siis välttämättä in-house-yhtiö) tekee kaupalliset sopimukset EU:n ulkopuolella, ja toimii tilaajana kuntayhtymältä. Tytär- tai osakkuusyhtiö perii tilauskoulutukseen liittyvät maksut ulkomaiselta tilaajalta tai muulta koulutuksen kustantavalta taholta, joka voi olla myös ns. kolmas osapuoli (esimerkiksi YK-järjestä, tai kehityspankki). Nyt esitetty 33 § muotoilu asettaa koulutuksen järjestäjät ja heidän tytär- ja/tai osakkuusyhtiöt haastavaan tilanteeseen sopimusoikeudellisissa kysymyksissä. Ei ole tarkoituksenmukaista, että nämä yhtiöt rahoittavat itse koulutuksen, koska silloin ei ole kysymys viennistä. Ammattikorkeakouluilla ja osakeyhtiömuotoisilla ammatillisen toisen asteen koulutuksen järjestäjillä vaaditaan erillistettyä kirjanpitoa. Kuitenkin riskienhallinnan näkökulmasta monet ovat yhtiöittäneet toimintansa.

Mikäli muotoilu olisi seuraava, toisi se läpinäkyvyyttä eri tilaajien välisiin sopimuksiin ja toisaalta velvoittaisi koulutuksen järjestäjiä tarkistamaan, että mahdolliset kumppanit toimivat eettiseltä pohjalta.

33 §. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää tilauskoulutuksena opiskelijaryhmälle järjestämisluvassa määrättyjä tutkintoja ja tutkinnon osia sekä niihin valmistavaa tutkintokoulutusta. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että tilauskoulutukseen osallistuvilla on alan edellyttämät valmiudet ja he ovat tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Tilaajana voi toimia tilauskoulutuksessa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö.

Koulutuksen järjestäjän tulee varmistaa, että tilauskoulutuksessa rahoittajana toimii Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö.

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

-

Lindholm Anu
Opetushallitus - Tutkintovientoimikunta